

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת עררים

ט"ז תמוז, תשפ"ד
22 יולי, 2024
מספרנו: 26/00001317/22

לכבוד
עו"ד נארימאן שחאדה זועבי
ת.ד 8921
חיפה 31090

ג.נ.,

הנדון: החלטה בערר

סימוכין: פנייתך מיום 14/06/2022

מצ"ב החלטה בערר.

בכבוד רב,

עו"ד נחמה זוסמן
מחלקת עררים

העתק: לשכת פרקליט המדינה
לשכת המשנה לפרקליט המדינה (פלילי)
פרקליטות מחוז מרכז, בצירוף תיק החקירה.

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת עררים

החלטה בערר 26/00001317/22 בעניין משפחת המנוח מוסא חסונה

לפי סעיף 64 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982
על סגירת תיק פל"א 379340/2021

בפתח הדברים נבקש למסור את תנחומינו למשפחתו של המנוח, מוסא חסונה. כן נבקש להתנצל על הזמן הרב שחלף ממועד פנייתכם ועד לקבלת החלטה בערר.

בלילה שבין 10.5.21 ל-11.5.21, תחילת אירועי "שומר חומות", עת אירעו תקריות אלימות והפרות סדר חמורות ברחבי המדינה, ובפרט בעיר לוד, בוצע ירי במפגש הרחובות "החשמונאים" ו"הפרחים" מכיוון רחוב "הציפורן" אשר הביא למותו של המנוח מוסא חסונה, ופציעתם של שניים נוספים, ובעקבות כך נפתחה חקירת משטרה בה, בין היתר, נחקרו כחשודים¹ חשוד 2 חשוד 2, חשוד 3, חשוד 4 ו-5 (או החשודים) בעבירת המתה, נתפסו ממצאים בזירה, בוצעו פעולות מז"פ, ונגבו הודעות.

חומר הראיות שנאסף בחקירת המשטרה נבחן על ידי פרקליטות המדינה, ולבסוף נמצא על ידי המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) ופרקליט המדינה, כי יש לגנוז את תיק החקירה. פרקליטות המדינה עמדה בהחלטתה בין היתר על כך שביחס לארבעת החשודים חשוד 2, חשוד 3, חשוד 4 וחשוד 5, חוות הדעת הבליסטית שללה את האפשרות שהירי הקטלני בוצע מנשקם, וביחס לחשוד חשוד 1, הבדיקה הבליסטית לא שללה ולא אישרה כי הירי הקטלני בוצע מכלי הנשק שלו. כן, בזירת האירוע נמצאו תרמילים נוספים מכלי נשק שבעליהם לא אותרו, ולמעשה לא ניתן לשלול את האפשרות שדווקא מי מהם גרם למותו של המנוח. עוד עמדה הפרקליטות על כך שגם אם היו די ראיות להוכיח כי הירי שביצע החשוד חשוד 1 הביא למות המנוח, הרי שבנסיבות העניין לא ניתן לשלול את הטענה כי הירי בוצע מתוך הגנה עצמית, ולמצער, הגנה עצמית מדומה. במסגרת עניין זה ניתן משקל לכך שהירי התרחש בזמן אירועי מבצע "שומר חומות", במהלכו התרחשו אירועי אלימות קשים ביותר בעיר לוד, וכי הסיטואציה שנוצרה במקום הירי הייתה חריגה ביותר. באותה עת היו מתפרעים רבים שיידו אבנים ובקבוקי תבערה לעבר החשודים ואנשים נוספים שנכחו במקום, ואף השמיעו קריאות המלמדות על כוונתם לבצע מעשי אלימות קשים ביותר. החשודים ניסו להרחיק את המתפרעים באמצעות ירי לאוויר, אולם הירי לא הוביל להתעת המתפרעים שהיו באזור, אשר המשיכו במעשיהם האלימים. עוד צוינה החשכה ששררה במקום והעובדה שחרף פניית חשודים ותושבים נוספים למשטרה והתרעותיהם החוזרות ונשנות על כך שהאירוע יוצא מכלל שליטה, המשטרה לא הגיעה בזמן לזירה, מאחר שבאותו לילה נאלצה להתמודד עם ריבוי גדול של אירועי אלימות ולא הצליחה לתת מענה לכל אחד מהם במועד. מצב דברים זה הוסיף לתחושת אי הוודאות והפחד, כך שמכלול הנסיבות הובילו לחשש מידי ומוחשי של החשודים מפני פגיעה בחייהם, בגופם וברכושם.

בערר טענו העוררים כי מסקנת הפרקליטות שגויה. לשיטתם, בחינה נכונה של הראיות מלמדת כי קיימות די ראיות להעמיד לדין את החשודים כמבצעים בצוותא בעבירת המתה. בערר הודגש כי נסיבות המקרה אינן מגבשות את יסודות סייג "הגנה עצמית" כפי שנקבעו בפסיקה, וכי בכל מקרה

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת עררים

טענה זו דינה להתברר בבית המשפט. לחילופין נטען בערר כי יש לפתוח מחדש את תיק החקירה ולפעול לביצוע השלמות חקירה עד שימוצה בירור האירוע וגילוי המעורבים בו. בתוך כך, נטען לפגמים בחקירה ולמחדלי חקירה, וכי החקירה נוהלה בצורה מגמתית לצורך הסרת האחריות הפלילית של החשודים.

היועצת המשפטית לממשלה בחנה את חומר הראיות, את חוות הדעת שהוכנו בפרקליטות, את ההחלטה שקיבלה פרקליטות המדינה לגנוז את תיק החקירה ואת הטענות בערר. לאחר כל אלה מצאה היועצת המשפטית לממשלה לדחות את הערר מן הטעם שאין מקום להתערב בהערכת כלל גורמי המקצוע בפרקליטות המדינה, ופרקליט המדינה בראשם, כי הראיות בתיק מלמדות כי אין סיכוי סביר להרשעת מי מהחשודים. מדובר באירוע מורכב מאוד מבחינה עובדתית, אשר בוצע בתקופה שבה אירעו אירועי אלימות קשים שהובילו לפגיעות בגוף וברכוש, באופן המקשה לקבוע קביעות עובדתיות ברף הנדרש במשפט פלילי, בנקודות מרכזיות הטעוונות הכרעה לצורך העמדה לדין.

חומר הראיות אינו מספק מענה, ברף הנדרש במשפט פלילי, לשאלה מי מהחשודים, אם בכלל, ביצע את הירי הקטלני. למעשה, כאמור, לגבי ארבעה מהם ניתן לשלול שהם ירו את הירי הקטלני, לגבי חשוד נוסף, לא ניתן להוכיח זאת. לצד האמור, נתפסו תרמילים נוספים בזירה שלא ניתן לשייך לאף לא אחד מהחשודים. לכך יש להוסיף את גרסת החשודים, הנתמכת בעדויות רבות של תושבי השכונה, כי היה חשש מבוסס סובייקטיבי, ואף אובייקטיבי, לכך שהדיפת החשודים נדרשה באופן מידי, וכי אם החשודים לא יהדפו את המתפרעים באיזור, יתכן ויבוצע בהם או באחרים "לינץ" או יגרם נזק כבד לאחד מתושבי השכונה. כך, למשל, מסר החשוד ^{חשוד 3} בחקירתו כי הייתה "סכנה ברורה ומוחשית" וכי הסכנה באה לידי ביטוי בכמות העצומה של האבנים בידיהם של המתפרעים ובבקבוקי תבערה שאחזו בהם. יצוין כי על פי תיעוד המצוי בחומר החקירה, ^{חשוד 3} אף התקשר למשטרה במהלך האירוע (בשעה 00:53) ודיווח על המון שמתפרע וזורק עליהם אבנים. החשוד ^{חשוד 5} תיאר בחקירתו את הסכנה שחש עת התקרבו אליהם מתפרעים כששניים מהם אוחזים בבקבוקי תבערה, ואת החובה שחש למנוע את הסכנה, מאחר שהמשטרה לא הגיעה למקום, חרף שיחות החירום שביצע. ^{חשוד 5} תיאר כיצד האבנים נחתו ליזו וכי לקראת סוף האירוע קבוצה של מתפרעים רצה לעברו "בריצת אמוק" כאשר שניים מהם עם בקבוקי תבערה ביד. גרסתו של ^{חשוד 5} נתמכת בהודעות ששלח לרעייתו בזמן אמת, החל משעה 0:57 בהן תיאר כי ירה שני כדורים באוויר, כי לא הייתה ברירה, שכן "הם פשוט מגיעים אלינו לשכונה"; כי המתפרעים ברחוב הציפורן, זורקים אבנים, כל הרחוב מפוצץ אבנים, הרכב של אחת התושבות מהקהילה נהרס כולו, וכי המצב "על הפנים", ו-"הם כבר אחרי הכיכר, זורקים בבקבוקי תבערה". כן נתמכת גרסתו של החשוד ^{חשוד 5} בתיעוד שיחותיו למוקד המשטרה בזמן אמת – שלוש שיחות החל משעה 00:45 במסגרתן דיווח כי החלו לשרוף פחים במקום, ביקש שהמשטרה תגיע בדחיפות לרחוב הפרחים ובהמשך ביקש שיגיע גם אמבולנס. תיאור דומה לזה שמסרו ^{חשוד 5} ו^{חשוד 3}, בדבר הסלמת האירוע והסכנה שמחריפה, מסר ^{חשוד 2} בחקירתו, תוך שהתייחס גם לפציעתו של בנו מאבן ברגלו. לדבריו, לאחר שבנו נפגע ברגלו ואדם נוסף כמעט חטף סלע לראש, חש סכנה גדולה ומיידית לשלום ולשלום הסובבים אותו. עוד

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת עררים

הבהיר כי ברגע שהמתפרעים נכנסו עם בקבוקי תבערה, התחושה התעצמה מאוד. בחומר החקירה מצוי תיעוד שיחות של חשוד 2 עם מוקד המשטרה תוך כדי האירוע, החל מהשעה 00:54, בהן תיאר את הסכנה וביקש כי המשטרה תגיע מהר למקום. החשוד חשוד 1 בחקירתו מיום 17.8.21 מסר כי: **"במשך עשרות דקות לא הגענו למצב של ירי בנשק חם לכיוון אנשים, אך הרגשנו באותו רגע... שאין ברירה שעכשיו אם אנחנו לא יורים אז מישהו יישרף למוות מבקבוק תבערה, שמישהו יחטוף סלע בפנים ממרחק קצר, שהמון פורעים הולכים לפגוע בנו קשה".** ובהמשך: **"ואז אני מבין שאם אני לא יורה עכשיו לכיוון הפורעים הולך לקרות אסון כי כל אחד יודע מה קורה [כ] שמצליחים להשליך לכיוון שלך בקבוק תבערה, כל אחד מבין מה קורה שסלע פוגע באדם, בטח במרחקים כאלה קצרים, ולכן הבנתי שעכשיו חייבים לירות לכיוונם".** החשוד חשוד 4 תיאר דברים דומים על אלימות וחשש לתושבי השכונה, ואף הוא התקשר למוקד המשטרה בקריאה לעזרה. שיחתו עם מוקד המשטרה כללה דיווח שהם מותקפים, שאחד מחבריו נפגע ברגל, ושהוא ביצע ירי מתוך הגנה עצמית, מאחר שהיו מותקפים ומכותרים ממש, שנגמרה לו התחמושת ושהוא נכנס לרכב ומתרחק מהאזור. החשוד חשוד 1 תיאר באופן דומה את הסכנה שרבעה לפתחם. לדבריו, **"ההמון היה משולהב וזרק אבנים לכיווננו והתקדם לכיוון הכיכר"**, כי בצומת רחוב הציפורן ורחוב הפרחים **"הבחננו בהמון שהוא מנסה להתקדם לכיוון הרחוב תוך כדי שהוא מידה אבנים ומנסה להגיע לרחוב...ראינו שההמון מנסה להגיע לכיוון השכונה"**. בשלב זה, לדבריו, ביצע ירי לאוויר. משעה שההמון הבין שהמשטרה לא מגיעה למקום ושהם יורים רק לאוויר, ההמון החל להתקדם לכיוונם. חשוד 1 טען כי בשלב זה ראו שהם לא מצליחים להדוף את ההמון, לדבריו **"מהצעקות ומההתנהגות של ההמון ניתן היה להבין כי יש להם רצון לעשות בנו לינץ, לחזור לשכונה ולפגוע בנו וברכוש שלנו"**, וכי קבוצה של מתפרעים אשר מחזיקים בידיהם סלעים ובקבוקי תבערה התקרבו אליהם למרחק של 30 מטר בערך באופן שהכריח אותו לירות כדי למנוע סכנת חיים. עדויות אלה נתמכות בממצאי הזירה, כפי שתוארו על ידי אנשי מז"פ שהגיעו לזירה, לפיהם במקום היו פחי אשפה שרופים, שלטים עקורים באזור הכיכר, שאריות חומרים שרופים, מספר רב של אבנים וסימנים הנראים כפגיעות אבנים בכל רחבי הזירה. עוד עולה מהראיות כי נוסף על פציעתו של בנו של חשוד 2 ברגלו, אדם נוסף מתושבי השכונה שנכח במקום נפצע ברגלו מאבן גדולה שיודתה עברו באירוע, ונוזק לטיפול רפואי בבית החולים.

הנה, התמונה העולה מהראיות היא שלא ניתן לשלול את הטענה של החשודים שירו על מנת להדוף את הסכנה המיידית והמוחשית, בליט ברירה, עד שהמשטרה תגיע למקום. ובלשונו של החשוד חשוד 5: **"לא הייתה מטרה לפגוע, רק להרחיק עד שהמשטרה תגיע ותטפל"**. וכך: **"בארסנל שאני יודע זה קודם כל משטרה שתטפל באירוע הזה, זו המטרה והמשימה שלה. כל עוד היא לא נמצאת ולא הגיעה המטרה שלי להקפיא מצב עד שהיא מגיעה. אין לי ברירה אחרת. הם היו נכנסים אלינו לרחוב, זה היה החשש הגדול, לכן ביצעתי את הירי באוויר...אין ברירה"**. דברים דומים מסרו החשודים חשוד 2 וחשוד 1.

ביחס לזהות של מבצע הירי הקטלני יובהר כי ישנן ראיות לכך שהחשודים ובהם החשוד חשוד 1 ביצעו ירי מנשקם האישי באירוע, וכי החשוד חשוד 1 אף ירה אל עבר אלה שלדבריו התקדמו

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה
מחלקת עררים

לקראתו כשהם אוחזים באבנים ובקבוקי תבערה, אך להבדיל, אין די ראיות לקבוע, בוודאי לא ברף הנדרש במשפט פלילי, מי ביצע את הירי הקטלני שהוביל למותו של המנוח. יצוין כי זהות של אדם אחד נוסף לפחות שביצע ירי, אינה ידועה. ניסיונות רבים לאתרו לא צלחו. במסגרת החקירה נתפסו נשקיהם של חמשת החשודים, קליע שהיה בגופו של המנוח וחצי קליע נוסף שנלקח מגופו של אחד הפצועים נאספו, וכן נאספו תרמילים רבים שנמצאו בזירת האירוע. הממצאים הועברו לבחינת מעבדת נשק, אשר מצאה כי הקליע שנמצא בגופו של המנוח וחצי הקליע הנוסף נורו מאותו הנשק, וכי הקליעים שנאספו לא נורו מנשקם של ארבעת החשודים חשוד 2, חשוד 3, חשוד 4 וחשוד 5. ביחס לנשקו של החשוד חשוד 1, חוות הדעת הבליסטיות קבעו כי לא ניתן לאשר או לשלול שהירי הקטלני בוצע מנשקו. כמו כן, בזירת האירוע נמצאו תרמילים לגביהם נקבע בחוות הדעת כי נורו מאקדחו של חשוד 1 וכן תרמילים נוספים, אשר שייכים ככל הנראה לכלי נשק חצי אוטומטי מסוג "גלוק" או לכלי נשק אחר המטביע סימנים דומים. על פי חוות הדעת לא ניתן לקבוע האם מדובר בתרמילים של הקליעים שגרמו למותו של המנוח. כמו כן, לא ניתן לדעת מאיזה כלי נשק ספציפי נורו יתר התרמילים (אלה שלא זוהו כתרמילים שנורו מאקדחו של חשוד 1), ומיהו בעליו של אותו כלי נשק, משלא נתפס נשק מתאים לסוג תרמילים אלה.

כאמור, חומר הראיות נבחן באופן יסודי מאוד בפרקליטות המדינה, ולבסוף, על דעת פרקליט המדינה, התקבלה החלטה כי יש לגנוז את התיק נגד החשודים. אין בכוחן של הטענות בערר, או במסקנות של בחינה חוזרת של חומר הראיות, כדי לשנות מן המסקנה שהתקבלה בפרקליטות המדינה, לאחר הליך בחינה סדור של הדברים על ידי בכירי הפרקליטות שהיו כולם תמימי דעים כי אין בסיס ראייתי להעמדה לדין פלילי. מחומר הראיות עולה כי יש קושי רב לייחס את הירי הקטלני למי מארבעה חשודים וכי לא ניתן לקבוע, ברף הנדרש במשפט הפלילי, שחשוד נוסף ירה את הירי הקטלני, וכן כי מתקיימים בנסיבות העניין יסודות המקימים בסיס לטענה בדבר תחולתו של סייג לאחריות פלילית.

אשר על כן, החליטה היועצת המשפטית לממשלה שלא לשנות מהחלטת פרקליטות המדינה לגנוז את תיק החקירה.